

JÓZEF WALCZAK

Próby stosowania preparatu „Combelen-Bayer” jako środka uspokajającego w transporcie świń rzeźnych

Z Zakładu Chorób Świń Instytutu Weterynarii w Puławach
Kierownik: doc. dr HENRYK JANOWSKI

Ubytki wagowe przy transporcie zwierząt rzeźnych powodują straty, które obniżają poważnie dochody przedsiębiorstw zajmujących się skupem zwierząt rzeźnych.

Trawiński w swoim podręczniku podaje, że utrata ciężaru ciała świń w czasie transportu waha się od 5 proc. do 10 proc.

W przemyśle mięsnym problem ubytków wagowych w transporcie zwierząt rzeźnych posiada poważne znaczenie. Nawet nieznaczne zmniejszenie tych ubytków mogłoby spowodować wielomilionowe oszczędności. Ostatnio publikowane są wyniki prób stosowania środków uspokajających, pochodnych fenotiazyny, przy transporcie bydła, co pozwoliło obniżyć o około 50 proc. straty w stosunku do strat u zwierząt kontrolnych, transportowanych bez podania środków uspokajających (1, 2).

Próby stosowania środków uspokajających w transporcie zwierząt oparte są o teorię Seelyego, wg. którego każdy bodziec działający na organizm wywołuje w nim określone reakcje, będące próbą przystosowania się organizmu do zmienionych warunków.

Autor ten wyjaśnił częściowo mechanizm procesów przystosowawczych w organizmach żywych. Dało to podstawę do prób wpływania na przebieg tych reakcji. Przyjmując, że odczyny na bodźce zewnętrzne są natury neurohormonalnej, zwrócono uwagę na środki uspokajające, zmierzając za ich pomocą przerwać lub złagodzić szybkość przebiegu tych reakcji.

Ponieważ w polskim przemyśle mięsnym zasadniczym towarem jest trzoda chlewna,

przystąpiono do prób stosowania środków uspokajających w transporcie świń.

Doświadczenia własne

Dzięki uprzejmości firmy „Bayer” otrzymano pewną ilość preparatu „Combelen”, będącego pochodną fenotiazyny (hydrofosforan dwumetylo - amino - propylo - propinylo - fenotiazyny).

Przeprowadzono pięć prób, których warunki przedstawiały się następująco:

Do prób użyto 272 świnię, wagi 92,2—120,2 kg, rasy białej ostrouchej oraz białej zwisłouchej, z których połowa stanowiła grupę doświadczalną, połowa zaś — grupę kontrolną. W próbie nr 2 użyto świń czarno-białych. Świnie pochodziły z tuczarni przemysłowych. Świnie doświadczalne otrzymały od 4,8—6 ml Combelenu domięśniowo.

Czas od podania preparatu do rozpoczęcia transportu (samochody) wynosił 1,5—6 godzin, czas zaś transportu — 2,0—2,5 godz. Po przybyciu do rzeźni świnię ważono ponownie, przy czym czas między podaniem Combelenu, a ważeniem po transporcie wahał się od 5 do 9 godzin.

W trzech przypadkach (próby: 1, 2 i 4) świnię doświadczalne wykazały po transporcie mniejszą utratę ciężaru ciała niż świnię kontrolne. Różnice wynosiły 0,1 proc., 0,9 proc. oraz 0,4 proc. W dwóch pozostałych próbach (próby 3 i 5) zwierzęta doświadczalne wykazały o 0,2 proc. i 0,3 proc. większy ubytek wagowy po transporcie niż zwierzęta kontrolne. Z pięciu prób tylko jedna (próba 2) wykazała przed

Próba	Grupy	Ilość sztuk	Przeciętna waga 1 sztuki w kg	Ilość Combelenu na szt. w ml	Czas od podania Combelenu do żał. świń — godz.	Czas transportu — godz.	Ubytek wagowy po transporcie		Czas od podania Combelenu do uboju — godz.	Ubytek wagowy w stosunku do wagi wyjśc.		% w. uboju w stosunku	
							kg	% w stos. do wagi wyjśc.		kg	%	do wagi po transporcie	do wagi przed ubojem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Doświad. Kontrolne	36	117,0	5,0	1,5	2,0	— 70,0	1,6	19,0	— 253,0	6	—	—
		36	119,9	—	—	2,0	— 74,0	1,7	—	— 218,0	5	—	—
2	Doświad. Kontrolne	30	120,2	6,0	3,0	2,5	— 41,0	1,1	25,5	— 166,0	4,1	—	—
		30	117,8	—	—	2,5	— 73,0	2,0	—	— 166,0	4,7	—	—
3	Doświad. Kontrolne	20	103,0	5,0	4,0	2,5	— 58,0	2,8	24,0	— 102,0	4,9	78,67	80,6
		20	107,9	—	—	2,5	— 56,0	2,6	—	— 97,0	4,7	80,2	81,61
4	Doświad. Kontrolne	40	96,1	4,8	6,0	2,0	— 136,0	3,5	21,0	— 189,0	7,5	75,9	79,2
		40	92,2	—	—	2,0	— 145,0	3,9	—	— 120,0	3,2	79,9	79,5
5	Doświad. Kontrolne	10	115,5	6,0	4,0	2,0	— 36,0	3,1	29,5	— 48,0	4,1	79,1	80,0
		10	107,7	—	—	2,0	— 30,0	2,8	—	— 40,0	3,8	78,6	79,4

ubojem lepsze o 0,1 proc. wyniki niż grupy kontrolne. W pozostałych próbach wyniki grup doświadczalnych były gorsze niż w grupach kontrolnych o 1 proc., 0,4 proc., 4,3 proc., i 0,3 proc. W trzech przypadkach badano wydajność poubojową i stwierdzono w jednym tylko przypadku wydajność lepszą u zwierząt doświadczalnych niż u kontrolnych (próba 5). Ważenie przedubojowe było dokonywane w czasie 19 godz. — 25,5 godz. po iniekcji Combelenu.

Powyższe wyniki zebrane w tabeli, zdają się wskazywać, że zastosowanie Combelenu u trzody chlewnej przed transportem nie powoduje zmniejszenia ubytków wagowych w czasie transportu. Stosowanie więc tego preparatu u trzody chlewnej wydaje się nie prowadzić do oczekiwanych wyników.

Próby były przeprowadzone pod nadzorem lekarzy wet. przemysłu mięsnego kol. kol. Bogdana Bartosza (Dobiegniew) i Stanisława Pawłowicza (Rzeszów).

Piśmiennictwo

1. Umshelm J.: Die Verminderung stressbedingter Gewichtsverluste bei Viehtransporten durch die Anwendung von Combelen, Veterinär — Medizinische Nachrichten 2, 1960.
2. Richer F., Rupp K.: Untersuchungen zur Frage der Transportverluste bei Schlachtvieh, mit besonderer Berücksichtigung des Rindes, Bayerisches Landwirtschaftliches Jahrbuch 36, 1, 1959.

Adres autora: Józef Walczak, Warszawa 97, ul. Globusowa 17/5.

Вальчак И. ПРОБЫ ПРИМЕНЕНИЯ ПРЕПАРАТА „COMBELEN-BAYER“ В КАЧЕСТВЕ УСПАКАИВАЮЩЕГО СРЕДСТВА ПРИ ТРАНСПОРТЕ УБОЙНЫХ СВИНЕЙ.

Автором испытано влияние препарата Combelen (из группы транквилизаторов) на уменьшение весовой убиты вызванной транспортом у убойных свиней. Результаты исследований не обнаруживают вышеупомянутого полезного влияния.

Walczak J.: — Tentative use the preparation „Combelen — Bayer” as a tranquilizer during the transport of pigs

The preparation Combelen is one of the tranquilizer group and it has been used tentatively in slaughter animals to study its eventual influence on the lowering of the body weight losses, caused by transport. The results were negative and no beneficial action of the preparation was observed.

Walczak J. — Essais d'application de la préparation „Combelen Bayer” comme calmant pendant le transport des pores d'abattoir.

L'auteur fit des essais à l'aide de la préparation Combelen appartenant au groupe des sédatifs chez les pores d'abattoir, pour investiger son influence sur l'amoindrissement des pertes du poids, causées par le transport. Les résultats furent négatifs — on ne constata pas d'influence avantageuse de la préparation.

Walczak J.: — „Combelen-Bayer” als Beruhigungsmittel im Schweinetransport

Die mit dem zur Tranquilisatorengruppe gehörigen Präparat auf Schlachtschweinen durchgeführten Versuche zwecks Feststellung einer eventuellen Herabsetzung der Gewichtsverluste als Transportfolge, fielen negativ aus und es wurde kein vorteilhafter Einfluss des Präparats wahrgenommen.

CHOROBY ZAKAŻNE I INWAZYJNE

BRONISŁAWA SIELICKA

Odczyn hemaglutynacji z antygenem *Fasciola hepatica*

Z Katedry Mikrobiologii Wydziału Weterynaryjnego WSR we Wrocławiu
Kierownik: prof. dr ADAM SKURSKI

W ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat nagromadziła się dostateczna ilość danych doświadczalnych i obserwacji, świadczących o występowaniu zjawisk odpornościowych w schorzeniach inwazyjnych (2, 3, 10, 12, 13, 15, 16, 19, 22, 23, 37, 38, 53, 57, 64, 67, 68, 70, 72, 76, 77, 78, 79).

Opracowanie szeregu odczynów sero-diagnostycznych pozwoliło zastosować je z powodzeniem do wykrywania chorób pasożytniczych, które podobnie jak schorzenia bakteryjne i wirusowe zagrażają niejednokrotnie zdrowiu ludzi i zwierząt. Badanie zjawisk immunologicznych, oprócz doniosłego znaczenia w diagnostyce, znalazło również zastosowanie w teoretycznych rozważaniach nad systematyką zoologiczną i w dociekaniach pokrewieństwa immunologicznego poszczególnych gatunków pasożytów. Sposoby wykrywania przeciwciał w surowicy lub w płynach ustrojowych chorych na skutek inwazji pasożytniczych są na ogół takie same jak w chorobach wywołanych przez drobnoustroje a wyjątkowo z uwagi na specyficzny rodzaj antygeny, odbiegają nieco od metod klasycznych. Do odczynów najczęściej stosowanych w serologicznej diagnostyce schorzeń inwazyjnych należą odczyny alergiczne, precypitacja, wiązanie dopełniacza oraz aglutynacja, a od niedawna coraz

szersze zastosowanie znajduje odczyn hemaglutynacji. Odczyn ten opisał w 1947 r. Keogh (35). Stwierdził on, że antygeny bakteryjne z łatwością adsorbują się na powierzchni krwinek czerwonych, które następnie w surowicy homologicznej ulegają aglutynacji. Odczyn ten pod nazwą Middlebrook-Dubos'a (45) w pierwszym rzędzie został zastosowany w badaniach nad serologią gruźlicy (4, 39, 55, 66, 67).

Odczyn hemaglutynacji w parazytologii po raz pierwszy zastosował Kagan (29) w 1955 r. śledząc u zwierząt doświadczalnych, a następnie u ludzi zjawiska odpornościowe, występujące przy zakażeniach spowodowanych przywrą *Schistosoma mansoni*, *Trichinella spiralis*, *Ascaris lumbricoides* (22, 23, 30—34). Inni autorzy zastosowali ten odczyn do diagnozowania toksoplazmozy (11, 20, 21), hydatidozy (1), trichinellozy (50, 51, 54, 56). Soulsby (62, 63) zastosował odczyn hemaglutynacji dla wykrycia zakażenia u owiec spowodowanego różnymi pasożytami przewodu pokarmowego. Autorzy wymienionych prac zgodnie stwierdzają, że odczyn hemaglutynacji jest znacznie czulszy niż odczyn precypitacji i odczyn wiązania dopełniacza. Wyrażone opinie cytowanych autorów dotyczące wartości odczynu hemaglutynacji skłoniły mnie do podjęcia próby zastosowania go dla wykazania obecności przeciwciał w surowicy bydła zakażo-